

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 27 nov. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk.

Hedenmorgen bezocht mij Bolderdijk, nieuw benoemd directeur van de BPM, die hier drie dagen geleden is aangekomen. Het had hem bij zijn in die dagen gevoerde besprekingen diep getroffen dat niemand van zijn personeel ook maar enige belangstelling had dan voor zijn persoonlijke veiligheid. Hij was zeer geschrokken van de toestand hier en meende dat men in Nederland niet het minste begrip had voor de werkelijke verhoudingen. Ik deelde hem mede dat dit wat regeringskringen betreft, zeker niet het geval is want dat ik de ernst van de situatie in onbedekte termen aan mijn Regering had uiteengezet. Ik gaf hem te kennen dat mij op het ogenblik geen middelen ter beschikking stonden om zo nodig levens en goed van de Nederlanders te beschermen maar dat dit aspect van de zaak in Den Haag in overweging was. Hij verklaarde toen eventualiteit om zijn eigen 1.500 man te evacueren in tankschepen van de BPM in overweging te zullen nemen. Naar aanleiding van de mijns inziens onbevredigende uitlatingen 'van de zijde van het Ministerie van Voorlichting' in Aneta van hedenmorgen en die van Yamin, waarin weliswaar optreden tegen 'excessen' in uitzicht gesteld wordt, maar waarbij de toekomstige actie als zodanig niet veroordeeld wordt - Yamin maakt zelfs vergelijkingen met de VN-boycots - , vroeg ik Natsir te spreken die mij niet kon ontvangen omdat hij op het punt was om naar Bandung te vertrekken. Ook Pelaupessy verklaarde zich in de onmogelijkheid om mij te ontvangen omdat hij de stad uit moest. Ik heb geen aanleiding hierachter diplomatieke uitvluchten te zoeken. Van een gesprek met de President of de Sultan verwacht ik om begrijpelijke redenen op het ogenblik niets. Ik blijf actief en zal trachten een ander gesprek op hoog niveau te hebben, waarbij ik echter aantekenen dat ik mij geen illusie maak hiermede het dreigende gevaar te zullen kunnen verhinderen. Ik moge in dringende overweging geven vooral ook Uwerzijds de zaak, als zeer ernstig, met Rum op te nemen en zou hieraan mede het advies willen verbinden goed te doen uitkomen dat alle besprekingen van de Unieconferentie voor ons niet de geringste betekenis hebben zolang de bedreiging van de Nederlanders in Indonesië niet radicaal is opgeheven. Als losse opmerking voeg ik er aan toe, dat ik mij afvraag of een boycot ook zou leiden tot stilleggen van de KLM en de Nederlandse scheepvaart. Met spanning wacht ik Uw mededelingen af, zulks mede om de leiders van het bedrijfsleven en de Nederlandse gemeenschap in het algemeen zo mogelijk enigermate te kunnen geruststellen.